

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

**Кафедра теоретичної механіки, машинознавства та
роботомеханічних систем (№ 202)**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми/

Голова НМК

(підпис)

Баранов О. О.
(ім'я та прізвище)

«   »   2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Конструювання промислових робіт

(назва навчальної дисципліни)

(назва вибіркового блоку)

Галузь знань: 13 «Механічна інженерія»

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 131 «Прикладна механіка»

(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Роботомеханічні системи та комплекси»

(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Харків 2024 рік

Розробник: Бреус А.О, доцент кафедри теоретичної механіки,
машинознавства та роботомеханічних систем

(посада, науковий ступінь і вчене звання, ім'я та прізвище)

(підпис)

Робочу програму Конструювання промислових роботів розглянуто на засіданні
кафедри (№ 202) _

теоретичної механіки, машинознавства та роботомеханічних систем

(назва кафедри)

Протокол № 10 від « 27 » червня 2024 р.

Завідувач кафедри д.т.н., професор

(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

О.О. Баранов

(ім'я та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів – 5	<p style="text-align: center;">Галузь знань <u>13 «Механічна інженерія»</u> (шифр і найменування)</p> <p style="text-align: center;">Спеціальність <u>131 «Прикладна механіка»</u> (код і найменування)</p> <p style="text-align: center;">Освітня програма <u>Роботомеханічні системи та комплекси</u> (найменування)</p> <p style="text-align: center;">Рівень вищої освіти: <u>другий (магістерський)</u></p>	Обов'язкова
Кількість модулів – 1		Навчальний рік
Кількість змістовних модулів – 2		2024/2025
Індивідуальне завдання _____ (назва)		Семестр
		_1_ -й
Загальна кількість годин – 64/210		Лекції*
		_32_ годин
		Практичні, семінарські*
		_32_ годин
		Лабораторні*
	_____ годин	
	Самостійна робота	
	_146_ годин	
	Вид контролю	
	модульний контроль, іспит	
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 64 самостійної роботи здобувача – 146		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: 64/146=0,44.

*Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину залежно від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: систематизувати знання з проектування та конструювання промислових роботів.

Завдання: вивчення основних методів конструювання промислових роботів.

Компетентності, які набуваються:

вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
здатність генерувати нові ідеї (креативність);
здатність розробляти та управляти проектами.

Очікувані результати навчання:

показати знання методології, методів і методики розробки і постановки на виробництво нового виду продукції, зокрема на етапах виконання дослідницько-конструкторських робіт або розробки технологічного забезпечення процесу її виготовлення;

показати знання принципів побудови і функціонування систем автоматизації технологічних досліджень, проектно-конструкторських робіт, технологічної підготовки та інженерного аналізу в машинобудуванні;

продемонструвати вміння виконувати моделювання, статичній та динамічній аналізи конструкцій, механізмів, матеріалів та процесів на стадії проектування з використанням сучасних комп'ютерних систем.

Пререквізити: «Проектування мехатронних та робототехнічних систем», «Системи керування робототехнічними комплексами».

Кореквізити: «Дипломне проектування».

3. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Загальні положення. Механічна система ПР.

Тема 1. Загальні положення.

Основні поняття та визначення.

Тема 2. Типові конструкції промислових роботів.

Промислові роботи з висувною рукою. Промислові роботи з шарнірною рукою. Промислові роботи з горизонтальними осями шарнірів. Промислові роботи з вертикальними осями шарнірів. Портальні промислові роботи і промислові роботи мостового типу.

Тема 3. Конструкція і розрахунок механічної системи промислових роботів.

Кінематичні схеми маніпуляторів. Типові схеми орієнтувальних механізмів. Структурний і кінематичний синтез компонування робота. Задачі кінематики маніпуляторів промислових роботів. Опис переміщень механізмів і деталей методом матриць. Розв'язання задач кінематики промислових роботів.

Модульний контроль

Змістовний модуль 2. Система та елементи ПР. Розроблення конструкції ПР.

Тема 1. Системи керування роботами. Види систем керування роботами.

Малоточечні циклові системи циклового управління типу УЦМ. Числові системи позиційного управління типу УПМ. Числові системи контурного керування серії УКМ.

Тема 2. Приводи промислових роботів. Система інформації роботів. Основні види та їх характеристики.

Пневматичні приводи. Гідравлічні приводи. Електромеханічні приводи. Вібраційні приводи. Ленто протяжні механізми. Блок-схеми систем інформації ПР. Вибір і обґрунтування інформаційної системи ПР. Підсистема сприйняття і контролю інформації про зовнішнє середовище. Системи штучного дотику. Підсистема контролю стану ПР. Підсистема забезпечення техніки безпеки.

Тема 3. Точнісні показники і показники міцності роботів.

Розрахунок конструкції роботів на жорсткість. Розрахунок контактної жорсткості роботів. Динамічні характеристики робота та їх розрахунок. Розрахунок похибки позиціонування. Визначення допустимої похибки позиціонування робота, що обслуговує різні види виробничого обладнання.

Модульний контроль

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовного модуля і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		л	п	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовний модуль 1. Загальні положення. Механічна система ПР.					
Тема 1. Загальні положення.	13	4	4	–	5
Тема 2. Типові конструкції промислових роботів.	25	6	4	–	15
Тема 3. Конструкція і розрахунок механічної системи промислових роботів.	44	6	8	–	30
Модульний контроль	2	–	–	–	2
Разом за змістовним модулем 1	84	16	16	–	52
Змістовний модуль 2. Система та елементи ПР. Розроблення конструкції ПР.					
Тема 1. Системи керування роботами. Види систем керування роботами.	23	4	4	–	15
Тема 2. Приводи промислових роботів. Система інформації роботів. Основні види та їх характеристики.	21	2	4	–	15
Тема 3. Точнісні показники і показники міцності роботів.	38	10	8	–	20
Модульний контроль	2	–	–	–	2
Разом за змістовним модулем 2	84	16	16	–	52
Усього годин	168	32	32	–	
Модуль 2					
Індивідуальне завдання	40	–	–	–	40
Контрольний захід	2				2
Усього годин	210	32	32	–	146

5. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Разом	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Структура та складні елементи промислового робота.	2
2	Загальні питання конструювання роботів.	2
3	Вихідні дані для проектування ПР, їх склад, сутність показників.	2
4	Розрахунок та конструювання механічної системи ПР.	2
5	Деталі та ланки робочих механізмів, їх вибір та розрахунок.	2
6	Види систем керування роботами	2
7	Основні елементи автоматики ПР і їх характеристики.	2
8	Модульна робота №1	2
9	Розрахунок елементів приводів двигунів виконавчих органів.	2
10	Динамічні характеристики робота і їх розрахунок.	2
11	Розрахунок конструкції роботів на жорсткість.	2
12	Вибір і обґрунтування систем управління ПР.	2
13	Вибір і обґрунтування інформаційної системи ПР.	2
14	Етапи та стадії проектування, впровадження на виробництво і експлуатації промислових роботів.	2
15	Методика та послідовність розрахунку двигунів приводів робота.	2
16	Модульна робота №2	2
	Разом	32

7. Теми лабораторних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Разом	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні поняття і термінологія в робототехніці.	10
2	Функціональна структура робота.	10
3	Паспортна характеристика ПР і їх фізична сутність.	14
4	Компонувальні схеми. Основні ознаки. Критерії вибору.	16
5	Технологічні ПР. Основні характеристики, вимоги.	10
6	Допоміжні ПР. Основні види та їх особливості.	16

7	Адаптивні та інтерактивні роботи. Особливості та відмінності.	16
8	Числові системи контурного керування серії УКМ.	14
9	Малоточечні циклові системи циклового управління типу УЦМ	4
10	Числові системи позиційного управління типу УПМ.	20
11	Основні елементи автоматики ПР і їх характеристики.	14
12	Контрольний захід	2
	Разом	146

9. Індивідуальні завдання

Виконання розрахунково-графічної роботи з конструювання ПР.

10. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, практичних занять, консультації, самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники).

11. Методи контролю

Проведення контролю виконання практичних завдань, письмового модульного контролю, перевірка розрахунково-графічної роботи, фінальний контроль – у вигляді іспитів.

12. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Розподіл балів, які отримують здобувачі (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях	0	8	0
Виконання та захист практичних робіт	2	8	16
Модульний контроль	10...20	1	20
Змістовний модуль 2			
Робота на лекціях	0	8	0
Виконання та захист практичних робіт	2	8	16
Модульний контроль	10...20	1	20
Виконання та захист РГР	16...28	1	28
Всього за семестр			60...100

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування та за наявності допуску до іспиту. При складанні семестрового іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з двох теоретичних запитань з максимальною кількістю балів за кожне питання 30 і одного графічного завдання з максимальною кількістю балів 40 (сума – 100 балів).

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74). Мати мінімум знань та умінь. Виконати домашнє завдання. Мати уяву про роль та місце промислових роботів в вирішенні задач автоматизації технологічних процесів та виробництв; основні характеристики які впливають на конструкцію промислових роботів; склад та сутність основних показників ПР; основні ознаки компоувальних схем та критерії їх вибору. Вміти робити вибір та обґрунтовувати компоувальні схеми ПР; робити розрахунок кінематичних ланцюгів.

Добре (75-89). Твердо знать мінімум знань, виконати та захистити домашнє завдання. Знати основні характеристики які впливають на конструкцію промислових роботів; склад та сутність основних показників ПР; основні ознаки компоувальних схем та критерії їх вибору , визначення основних конструктивно-технологічних показників ПР за паспортними характеристиками; методика і послідовність розрахунку двигунів приводів робота. Вміти робити вибір та обґрунтовувати компоувальні схеми ПР; робити розрахунок кінематичних ланцюгів; робити вибір і обґрунтування типу приводів.

Відмінно (90-100). Повно знати основній та додатковий матеріал. Знати усі теми. Орієнтуватися у підручниках та посібниках. Знати основні характеристики які впливають на конструкцію промислових роботів; склад та сутність основних показників ПР; основні ознаки компоувальних схем та критерії їх вибору , визначення основних конструктивно-технологічних показників ПР за паспортними характеристиками; методика і послідовність розрахунку двигунів приводів робота, активні і пасивні системи зрівноважування. Вміти робити вибір та обґрунтовувати компоувальні схеми ПР; робити розрахунок кінематичних ланцюгів; робити вибір і обґрунтування типу приводів; розрахунок конструкції роботів на жорсткість, точність та міцність.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	

0 – 59	Незадовільно	Не зараховано
--------	--------------	---------------

13. Методичне забезпечення

1. Конструювання промислових роботів [Текст]: навч. посіб. / Г. І. Костюк, О. О. Баранов, Ю. В. Широкий. — Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2020. — 136 с.
http://library.khai.edu/library/fulltexts/metod/Kostyuk_Konstruyuvannya.pdf
2. Математичні основи робототехнічних систем [Текст]: навч. посіб. / О. О. Баранов, Н. В. Руденко, Ю. В. Широкий. — Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т", 2021. — 224 с.
http://library.khai.edu/library/fulltexts/2021/complex/Matematychni_osnovy_robototekhnichnykh_system.pdf
3. Конструювання промислових роботів [Текст]: навч. посіб. / Г. І. Костюк, О. О. Баранов, Ю. В. Широкий. — Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2020. — 136 с.
http://library.khai.edu/library/fulltexts/metod/Kostyuk_Konstruyuvannya.pdf

14. Рекомендована література

Базова

1. ДСТУ 2879-94 Маніпулятори, автооператори, роботи промислові та системи виробничі гнучкі. Терміни та визначення.
<http://www.leonorm.com.ua/eshop/Default.php?Page=stlist&ObjId=367&CatId=1>
2. Робототехніка та мехатроніка: навчальний посібник / Леонід Іванович Цвіркун, Герхард Грулер; В.о. Нац. гірничий ун-т.— Дніпропетровськ: НГУ, 2007.— 216 с.
<http://catalog.odnb.odessa.ua/opac/index.php?url=/notices/index/IdNotice:130749/Source:default>
3. Проць. Я.І. Захоплювальні пристрої промислових роботів: Навчальний посібник. — Тернопіль: Тернопільський державний технічний університет ім. І. Пулюя, 2008. — 232с.
http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/783/1/Textbook-Prots_Ya-Gripping_devices_of_industrial_robots_2008.pdf

Допоміжна

1. Технологічні машини. Розрахунок і конструювання: Навчальний посібник для студ. вузів / Юрій Васильович Кодра, Зіновій Антонович Стоцько; В.о. М-во освіти і науки України. Наук.-метод. центр вищої освіти; За ред. Зіновій Антонович Стоцько.— 2-е вид.— Львів: Бескид Біт, 2004.— 466 с.
<http://library.khai.edu/library/fulltexts/m2003/Promyshlennye%20roboty.pdf>

2. Деталі машин та основи конструювання / Под ред. М. Н. Єрохіна. - М .: Колос, 2005. - 462 с .: іл. - (Підручники і навч. Посібник для студентів вищ. Навч. Закладів).

15. Інформаційні ресурси

1. <https://education.khai.edu/department/202>
2. <https://k202.tilda.ws/>